

การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคเนื้อ และความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ในจังหวัดสระแก้ว^{1/}

นายธนเดช อมรชัยสิน^{2/} พรชัย วิจิตรธรรมภาณี^{3/}

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงและความพึงพอใจต่อการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ความพึงพอใจที่ศึกษามี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความพึงพอใจสภาพการเลี้ยงโคเนื้อ 2) ความพึงพอใจการให้บริการของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ 3) ความพึงพอใจการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ และ 4) ความพึงพอใจการจำหน่ายและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 380 ราย ดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน – กันยายน 2561 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่เป็นเพศชาย การศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพการทำนาเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 61.58 มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีสมาชิกในครอบครัว พื้นที่ถือครองของครอบครัว และแรงงานในครอบครัว เฉลี่ย 4.45 คน 17.78 ไร่ และ 1.86 คน ตามลำดับ จำนวนโคเนื้อที่เลี้ยงเฉลี่ย 10.09 ตัวต่อครอบครัว เป็นโคแม่พันธุ์เฉลี่ย 6.15 ตัว การปรับปรุงพันธุ์ส่วนใหญ่ใช้ทั้งพ่อพันธุ์และการผสมเทียม ส่วนใหญ่สร้างคอกโคแยกต่างหากกับบ้านพัก เกษตรกรร้อยละ 78.16 ปลูกพืชอาหารสัตว์ มีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 4.26 ไร่ต่อครอบครัว มีการเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์ไว้ในยามขาดแคลน ไม่มีการใช้อาหารชั้นเลี้ยงโค แต่มีการใช้แร่ธาตุอาหารเสริม ส่วนใหญ่โคเนื้อได้รับการฉีดวัคซีน ถ่ายพยาธิ เมื่อสัตว์เจ็บป่วยได้รับการรักษาจากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ความพึงพอใจต่อการเลี้ยงโคเนื้อ 4 ด้าน พบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82 ± 1.03) โดยพึงพอใจสูงสุดในด้านสภาพการเลี้ยงโคเนื้อ (ค่าเฉลี่ย 4.04 ± 1.13) รองลงมาคือพึงพอใจการบริการจากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.87 ± 0.94) พึงพอใจการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ (ค่าเฉลี่ย 3.71 ± 1.05) และ พึงพอใจการจำหน่ายและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ (ค่าเฉลี่ย 3.65 ± 1.00) ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ โคเนื้อมีชีวิตราคาตกต่ำ ขาดแหล่งเงินทุน และคุณภาพของเนื้อโคไม่ตรงตามความต้องการของตลาด

คำสำคัญ: การเลี้ยงโคเนื้อ, ความพึงพอใจของเกษตรกร

^{1/} ทะเบียนวิชาการเลขที่ : 61(2)-0216(2)-107

^{2/} สำนักงานปศุสัตว์เขต 2 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

^{3/} สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด

A Study on Condition of Beef Cattle Raising and Satisfaction of Farmers in Sakaeo Province^{1/}

Thanadej Amornchaisin^{2/} Pronchai Vichitthammaphanee^{3/}

Abstract

The objectives of this study were to investigate condition of beef cattle raising and satisfaction on raising beef cattle of farmers in area of Sakaeo Province. The satisfaction studied include: 1) satisfaction on condition of beef cattle raising 2) satisfaction on DLD authorities services 3) satisfaction on gathering of farmers and 4) satisfaction on selling and returning from cattle business. A total of 380 farmers who raised beef cattle were surveyed using interview-based questionnaires during April - September 2018. The data were analyzed using SPSS for descriptive statistics and showed by mean, percentage and standard deviation.

The results revealed that most of the farmers were male completed primary education, main occupation of the farmers were rice farming. 61.58 % of farmers were more than 41 years in age. Mean household size, land tenure and labor were 4.45 persons, 17.78 rai and 4.45 persons, respectively. Mean number of cattle raised and breeding female cattle were 10.19 and 6.15 heads, respectively. Both breeding bulls and artificial insemination (A.I.) technique were used in breeding programs. Most of the cattle barns were separately built from farmer houses. 78.16% of farmers cultivated forage crops, the mean cultivated area was 4.26 rai. Farmers also preserve the forage crops for raising their animals in dry season. Concentrate feed was not supplemented, but mineral and vitamins were supplemented to their animals. Most of the cattle were vaccinated and parasite dewormed regularly. When their animals were sick, their animals treated by the DLD authorities. Overall the study found high level of satisfaction (mean 3.82 ± 1.03). The satisfaction on condition of beef cattle raising found at a highest level (mean 4.04 ± 1.13), followed by satisfaction on DLD authorities services (mean 3.87 ± 0.94), satisfaction on gathering of farmers (mean 3.71 ± 1.05) and satisfaction on selling and returning from cattle business (mean 3.65 ± 1.00), respectively. The top three problems found were 1) low price of live cattle 2) lack of funding and 3) beef produced were not meet the market requirements.

Keywords : beef cattle raising, satisfaction of farmer

---

^{1/} Research Paper No.: 61(2)-0216(2)-107

^{2/} Regional Livestock Office, Region 2, Muang, Chachoengsao

^{3/} Trat Provincial Livestock Office, Muang, Trat